

PROFESSIONS-
HØJSKOLEN
ABSALON

UDDANNELSESPLAN SYGEPLEJERSKEUDDANNELSEN 4. SEMESTER

KLINISK LEDERSKAB AF PATIENT - OG
BORGERFORLØB

GÆLDENDE FOR EFTERÅR 2021/FORÅR 2022

Sygeplejerskeuddannelsen 4. semester

I uddannelsesplanen har vi samlet de informationer, du har mest brug for til din læring i løbet af semestret. Dette inkluderer oplysninger om tematikker og fagområder på semestret, oversigt over den litteratur og eventuelle andre læringsressourcer du skal bruge, mål for læringsudbytte samt prøverne. Uddannelsesplanen er med andre ord stedet, hvor du løbende kan orientere dig om semestrets forløb.

Herudover indeholder [studieordningen](#) andre informationer om din uddannelse, som er vigtige at kende til, og som du løbende kan vende tilbage til, hvis du har spørgsmål, som ikke umiddelbart besvares i planen. Dette inkluderer overordnede regler og bestemmelser om uddannelsen generelt.

Uddannelsesplanen har tre afsnit:

1. Overordnet information om semestret: Her finder du bl.a. en beskrivelse af det overordnede formål, krav til studieaktivitet og oplysninger om prøven.
2. Indhold, omfang og anbefalet materiale: Her finder du en nærmere beskrivelse af de tematikker og fagområder, som semestret består af og deres omfang, samt en oversigt over anbefalet materiale.
3. Mål for læringsudbytte og prøvebeskrivelse: Her kan du se semestrets mål for læringsudbytte og en nærmere beskrivelse af prøven.

To uger før studiestart vil dit skema være tilgængeligt på itslearning.

Yderligere information om undervisningen finder du i undervisningsplanen.

Uddannelsesplanen er en god hjælp til at holde overblik over din læring i løbet af semestret. Hvis du sidder tilbage med nogle spørgsmål eller er i tvivl om, hvor du kan finde andre og yderligere oplysninger, kan du altid spørge dine undervisere eller ledelsen af uddannelsen.

1. Overordnet information om semestret

Her finder du en beskrivelse af semestrets overordnede formål, minimumskrav til studieaktivitet og oplysninger om prøven.

Sygeplejerskeuddannelsen	<u>Semester</u> : 4. semester <u>Tema</u> : Klinisk lederskab af patient- og borgerforløb <u>Omfang</u> : 30 ECTS, heraf 12 kliniske ECTS
Formål og indhold	Semesterets fokus er klinisk lederskab af patient- og borgerforløb på tværs af sundhedsvæsenets professioner, institutioner og sektorer. Studieaktiviteterne retter sig mod, at du opnår viden om, færdigheder i og kompetence til klinisk lederskab af pleje og behandling i patient- og borgerforløb, der relateres til den enkelte patient og borgers livssituation med sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge.
Minimumskrav til studieaktivitet	Semestret er sammensat af en række studieaktiviteter med forskellige forventninger til dig som studerende. Semestrets studieaktivitetsmodel viser, hvordan din tid som

	<p>fuldtidsstuderende (41 timer/uge) typisk kan se ud på dette semester, så du kan deltage i de planlagte studieaktiviteter og nå de fastsatte mål for læringsudbytte. Vær opmærksom på at studieaktivitetsmodellen er baseret på gennemsnitlige estimater fra uddannelsens forskellige udbuds- og praktiksteder, og du derfor må forvente, at der kan forekomme afvigelser fra modellens estimerede timestfordeling.</p> <p>Studieaktiviteter i praktikperioden</p> <p>I praktikperioden skal du arbejde med forskellige studieaktiviteter herunder:</p> <ol style="list-style-type: none">I. a) Tværprofessionelt samarbejde i relation til udvalgte patient- og borgerforløb. Studieaktiviteten udgør det tværprofessionelle element i praktikken svarende til 2 ECTS. b) Kortlægge og illustrere et konkret pleje- og behandlingsforløb, som du, sammen med din kliniske vejleder, vælger at følge i løbet af din praktik. Studieaktiviteten udgør det valgfrie element¹ i praktikken svarende til 3 ECTS.II. Udarbejde en skriftlig refleksion over klinisk lederskab ud fra sygeplejens videngrundlag (max. 8800 tegn uden mellemrum). Den skriftlige refleksion uploades i Praktikportalen. <p>Yderligere beskrivelse af studieaktiviteterne kan du finde på Praktikportalen. Din kliniske vejleder giver mundtlig feedback på de nævnte studieaktiviteter. Studieaktiviteterne og feedback relateret hertil indgår i mødepligten i praktikperioden.</p> <p>Studieaktiviteterne i teoretisk undervisning</p> <p>I den teoretiske undervisning skal du arbejde med forskellige studieaktiviteter relateret til semesterets tematikker herunder:</p> <ol style="list-style-type: none">I. Skriftlig refleksion i relation til klinisk lederskab. Refleksionen falder i to dele i forhold til tematikkens del a og del b. Refleksionen i del b skal indeholde en kobling til indholdet i del a samt til indholdet fra semestrets øvrige to tematikker.II. Illustrere og beskrive et pleje- og behandlingsforløb, herunder identificere tværprofessionelle og tværsektorielle problemstillinger i forløbet. Studieaktiviteten foregår i grupper. <p>Herudover vil der være en række mindre studieaktiviteter i forbindelse med den planlagte undervisning fx deltagelse i gruppearbejde, studiespørgsmål, øvelser, fremlæggelser mv.</p> <p>På 4. semester arbejder du med portfolio, som skal gøre dig bevidst om dine læreprocesser i relation til semesterets mål for læringsudbytte samt udvikle din evne til at reflektere over og koble teoretisk og klinisk undervisning med henblik på at skabe sammenhæng mellem semestrets forskellige aktiviteter.</p>
Lærings- fremmende feedup,	På semesteret arbejdes der systematisk og kontinuerligt med feedup, -back og -forward med det formål at styrke dit læringsforløb og -udbytte. Feedup, -back og -forward foregår i en interaktion mellem undervisere, kliniske vejledere og/eller medstuderende med fokus på udvikling af viden, færdigheder og kompetencer.

¹ Valgfriheden kan dreje sig om målgruppe eller diagnosetype jf. studieordningen s. 6

feedback og feedforward	Feedup, -back og -forward sigter mod udvikling af dine læringsstrategier og læringskompetencer med henblik på at øge læringsfremmende processer/aktiviteter og dermed skabe ansvar for egen læring og øge graden af forpligtelse over for medstuderende og studiemiljøet.
Prøver og prøveformer	Semestret afsluttes med en prøve, som du automatisk bliver tilmeldt. Det er ikke muligt at framelde sig prøven. Manglende deltagelse i prøven betragtes som et brugt prøveforsøg, medmindre den manglende deltagelse er forårsaget af sygdom, der kan dokumenteres. Semesterprøven på 4. semester er tilrettelagt som en intern, skriftlig og individuel prøve. Prøven er teoretisk og afspejler mål for læringsudbytte for hele semesteret, svarende til 30 ECTS. Opfyldelse af mødepligten i praktikken er en forudsætning for, at du kan gå til prøven. I afsnit 3 nedenfor kan du læse mere om prøven, herunder hvordan de forskellige mål for læringsudbytte kan blive udprøvet. Underviseren vil informere om prøverne. Rammerne for prøverne er beskrevet i Prøvegler for Professionshøjskolen Absalon .
Bedømmelse	7-trinsskalaen jf. BEK nr. 114 af 03/02/15 (Karakterbekendtgørelsen).

2. Indhold, omfang og anbefalet materiale

I dette afsnit finder du en nærmere beskrivelse af de tre tematikker på 4. semester, de tilhørende fagområder samt deres omfang. Ved en tematik forstås et undertema i semesterets overordnede tema. En tematik kan indeholde en eller flere tematiserede undervisningsforløb, der hver især belyser centrale sygeplejefaglige emner på en eksemplarisk måde.

Semestret har en varighed på cirka 20 uger, heraf vil cirka otte uger foregå i praktik. Praktikken foregår på godkendte praktiksteder² og gennemføres på forskellige tidspunkter i løbet af semesteret i henhold til sygeplejerskeuddannelses rammeplaner.

Følgende er en beskrivelse af de tre tematikker:

Klinisk lederskab i relation til patient- og borgerforløb (del a og b) (6 ECTS)

Klinisk lederskab i relation til patient- og borgerforløb er en tematik som består af to forløb, del a og del b, som henholdsvis indleder og afslutter 4. semester. Samlet set omfatter tematikken tværprofessionelle elementer svarende til 1 ECTS. Tematikken er tilrettelagt, så du i begge forløb kommer til at anvende og kombinere viden fra henholdsvis sygepleje samt organisation og ledelse.

Del a: forløber som en introduktion til 4. semester, hvor du vil blive præsenteret for sundhedsvæsenets organisering, ansvarsfordeling og virkemåder sektorer imellem, eksemplificeret ved sundhedspleje, geriatrisk

² Praktikperioden kan gennemføres på forskellige praktiksteder med henblik på at sikre din mulighed for at opnå semesterets mål for læringsudbytte samt de indholdsmæssige krav i EU-direktiv 2013/55/EU i relation til din samlede uddannelse, jf. s. 38-39 i studieordningen.

sygepleje, palliative indsatsområder samt tidlig opsporing. I tilknytning hertil præsenteres forskellige organisations- og ledelsesteorier, som relateres til organisering og koordinering af pleje- og behandlingsforløb i og på tværs af sektorer. Derudover skal du arbejde med sygeplejefaglige metoder i relation til klinisk lederskab samt metoder og standarder for kvalitetssikring, patientsikkerhed og kvalitetsudvikling.

Del b: afslutter 4. semester. Her relateres og perspektiveres semestrets forskelle aktiviteter til problemstillinger i praksis, som knytter sig til klinisk lederskab i og på tværs af professioner, sektorer, institutioner samt patientens/borgerens hjem.

Klinisk lederskab og sygepleje i praksis (12 ECTS)

Klinisk lederskab og sygepleje i praksis, er en tematik som foregår på godkendte praktiksteder. I praktikperioden er fokus på at udøve klinisk lederskab samt indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i relation til udvalgte patient-, borger-, pleje- og behandlingsforløb. Du skal anvende og begrunde sygeplejefaglige interventioner, der støtter patient, borger og pårørende i at mestre den enkeltes livssituation i pleje, omsorg og behandling ved sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge. Derudover skal du anvende, begrunde og håndtere kvalitetssikring og kvalitetsudvikling.

Sygeplejefaglige interventioner - i akutte og komplekse samt rehabiliterende og palliative pleje- og behandlingsforløb (12 ECTS)

Sygeplejefaglige interventioner - i akutte og komplekse samt rehabiliterende og palliative pleje- og behandlingsforløb er en tematik, hvor fokus er rettet mod forskellige eksemplariske patient- og borgerforløb. Tematikken er overordnet bygget op omkring to tematiserede undervisningsforløb inden for følgende områder a) akutte og komplekse pleje- og behandlingsforløb samt b) rehabiliterende og palliative forløb. Samlet set omfatter undervisningsforløbene tværprofessionelle elementer svarende til 2 ECTS. I begge tematiserede forløb skal du anvende og kombinere viden fra forskellige fagområder fx sygepleje, sygdomslære, ernæringslære og anatomi og fysiologi i relation til eksemplariske sundhedsudfordringer og problemstillinger, som relaterer sig til de to forløb. Begge forløb har fokus på, at du med afsæt i forskellige videnformer kan begrunde og reflektere over sygeplejefaglige interventioner i eksemplariske pleje- og behandlingsforløb herunder akutte, komplekse, rehabiliterende og palliative forløb på individ-, gruppe og samfundsniveau. De to tematiserede undervisningsforløb vil blive eksemplificeret med afsæt i sundhedsudfordringer og problemstillinger, som relaterer sig til KOL, apopleksi, demens, delir og cancer samt multisygdom. Du vil i den forbindelse komme til at arbejde med konkrete patient- og borgerforløb, hvor forskellige fagområder gensidigt komplementerer hinanden. Eksempelvis kan du vælge at fordybe dig i et forløb i relation til en specifik cancersygdom, hvor du kommer til at arbejde med grundlæggende begreber og mekanismer i relation til cancerudvikling og behandling samt de sygeplejefaglige interventioner og problemstillinger, der relaterer sig hertil fx kræftpakkeforløb, tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde, komplementærbehandling, den svære samtale fx ved palliative forløb, og omsorgens betydning i forhold til at støtte den enkelte i at mestre egen livssituation o.a. Dette arbejde udgør det valgfrie element i den teoretiske undervisning svarende til 2 ECTS. De forskellige forløb vil desuden danne grundlag for eksemplarisk simulations- og færdighedstræning relateret til akut, kompleks, rehabiliterende og pallierende sygepleje.

Beskrivelse af fagområder, ECTS fordeling og anbefalet materiale

Fagområder	Indholdsbeskrivelse	Omfang (ECTS)	
		Teori	Praktik
Sundhedsvidenskabelige fag: Sygepleje, sygdomslære, forskningsmetodologi, folkesundhed, ernæringslære	<p>De sundhedsvidenskabelige fag omhandler klinisk lederskab af patient- og borgerforløb på tværs af sundhedsvæsenets professioner, institutioner og sektorer. I relation hertil introduceres forskellige sygeplejefaglige metoder og standarder (fx. ABCDE, triagering, TOBS, TOKS). Desuden omfattes aktuelle sygeplejefaglige interventioner i relation til udvalgte patient- og borgerforløb.</p> <p>Sygdomslære omhandler generelt tab i fysisk, psykisk og social funktionsevne fx i forhold til KOL, apopleksi, demens, delir samt cancer.</p> <p>Forskningsmetodologi omhandler metoder til kortlægning af og kvalitetsudvikling i praksis. Desuden indgår metoder i relation til registerforskning og kohorteundersøgelser.</p> <p>Folkesundhedsvidenskab omhandler analytisk statistik, årsagssammenhænge samt epidemiologiske begreber relateret til sygdomsstatistikker fx OR og relativ overlevelse mv.</p> <p>Ernæringslære omhandler ernæring til den akut og kronisk svækkede patient eller borger. I relation hertil introduceres ernæring ved dysfagi samt sonde- og parenteral ernæring.</p>	13	11
Naturvidenskabelige fag: Anatomi, fysiologi, biokemi	De naturvidenskabelige fag omhandler relevant anatomi og fysiologi i relation udviklingen af cancer, KOL samt eksemplariske neuropatologiske tilstande fx apopleksi. Desuden indgår grundlæggende begreber og mekanismer i relation den naturlige dødsproces.	2	
Humanvidenskabelige fag: Kommunikation	De humanvidenskabelige fag omhandler kommunikative teorier, metoder og standarder som eksempelvis ISBAR i den akutte sygepleje såvel som den svære samtale i forbindelse med palliative forløb.	1	
Samfundsvidenskabelige fag: Organisation/ledelse	De samfundsvidenskabelige fag omhandler organisations- og ledelsesteori, som relateres til organisering og koordinering af pleje og behandlingsforløb i og på tværs af sektorer.	2	1
I alt		18	12
I alt (teori og praktik)		30	

Nedenfor finder du en oversigt over anbefalet materiale. Oversigten viser de bøger og andet materiale, som det forventes, du har adgang til inden semestrets begyndelse. I oversigten er nyeste udgave angivet. Har du en tidligere udgave eller anden litteratur, så tal med din underviser om anvendeligheden af denne.

Ud over nedenstående kan der løbende i undervisningsplanen fremgå forskellige andre materialer til den enkelte undervisningsgang fx videoer, artikler mv., som du skal bruge. Disse vil du typisk få adgang til via itslearning eller selv kunne finde på nettet.

Anbefalet materiale

Basislitteratur	Anvendes på flere semestre (x)
Bek, S., Bjeld, B. og Olsen, I., 2019. <i>Lægemiddelregning</i> . 2. udgave. København: Munksgaard.	X
Birkler, J., 2019. <i>Etik – en grundbog</i> . København: Munksgaard.	X
Eldrup, D. S. og Glasscock, T. (red.) 2019. <i>At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde</i> . 2. udgave. København: Gads forlag.	X
Eriksson, K., 2010. <i>Det lidende menneske</i> . 2. udgave. København: Munksgaard.	X
Grønæk, M., Reventlow, S. og Jensen, B. B., (red.), 2016. <i>Forebyggende sundhedsarbejde</i> . 6. udgave. København: Munksgaard.	X
Henricson, M., (red.), 2018. <i>Videnskabelig teori og metode – fra ide til eksamination</i> . 2. udgave. København: Munksgaard.	X
Hjortsø, M. og Malling, C., (red.), 2017. <i>Sygeplejebogen 1 Profession og patient</i> . 5. udgave. København: Gads Forlag.	X
Hjortsø, M. og Malling, C., (red.) 2017. <i>Sygeplejebogen 2 Grundlæggende behov</i> . 5. udgave. København: Gads Forlag.	X
Hjortsø, M. og Malling, C., (red.) 2017. <i>Sygeplejebogen 3 Kompleks sygepleje</i> . 5. udgave. København: Gads Forlag.	X
Jastrup, S., (red.), 2021. <i>Akut sygepleje</i> . 3. udgave. København: Munksgaard.	X
Jastrup, S. og Holm, E., (red.), 2017. <i>Sygepleje til ældre</i> . København: Munksgaard.	X
Lehn-Christiansen, S., (red.), 2016. <i>Tværfagligt samarbejde i sundhedsfaglig praksis</i> . København: Munksgaard.	X
Maribo, T. og Nielsen, C.V., (red.), 2016. <i>Rehabilitering - en grundbog</i> . 2. udgave. København: Gads Forlag.	X
Matthiesen, H.N. og Kjelstrup, L.B., (red.), 2016. <i>Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang</i> . København: Munksgaard.	X
Nielsen, O.F. og Bojsen-Møller, M.J., 2016. <i>Biokemi og genetik</i> . 6. udgave. København: Nyt Nordisk Forlag.	X
Nielsen, O.F. og Bojsen-Møller, M.J., 2019. <i>Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet</i> . 2. udgave. København: Munksgaard.	X
Skjødt, U. og Jekes, I., (red.), 2019. <i>Sygepleje i det nære sundhedsvæsen</i> . København: Gads Forlag.	X
Tejmers, J. W. og Lind, J., (red.), 2020. <i>Pædagogik - for sundhedsprofessionelle</i> . 3. udgave. København: Gads Forlag.	X
Viborg, A.L. og Torup, A.W., (red.), 2019. <i>Sygdomslære – Hånden på hjertet</i> . 3. udgave. Munksgaard: København.	X
Wehner, P., (red.), 2019. <i>Ernæring – Hånden på hjertet</i> . 2. udgave. København: Munksgaard.	X

3. Mål for læringsudbytte og prøvebeskrivelse

Her kan du se semestrets mål for læringsudbytte, som udtrykker, hvad du skal kunne til prøven på semestret ifølge studieordningen.

Mål for læringsudbytte
Viden
kan forklare og reflektere over dele af menneskets anatomi, fysiologi og patofysiologi

kan forklare og reflektere over videnformer til systematisk at observere, diagnosticere, kommunikere, vurdere, prioritere, lede, koordinere, evaluere, dokumentere og justere sygepleje til patient og borger på individ-, gruppe- og samfundsniveau
kan forklare klinisk lederskab ud fra praksis-, udviklings- og forskningsviden i og på tværs af professioner, sektorer, institutioner samt patientens og borgerens hjem
kan forklare og reflektere over sundhedsvæsenets organisering, ansvarsfordeling og virkemåder sektorer imellem ud fra lovgrundlag, etisk ansvar og samfundsmæssige vilkår
kan reflektere over sygeplejefagets værdier, teorier, begreber og metoder
kan forklare og reflektere over rehabilitering og palliation
kan forstå og forklare patientens og borgerens mål og kan indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde herom
kan forklare metoder og standarder for kvalitetssikring, patientsikkerhed og kvalitetsudvikling
Færdighed
kan anvende og begrunde sygeplejefaglige interventioner i pleje- og behandlingsforløb samt i rehabiliterende og pallierende forløb
kan anvende klinisk lederskab af patient-, borger-, pleje- og behandlingsforløb i samspil med fagprofessionelle og tværprofessionelt under hensyntagen til kvalitetssikring
kan mestre tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i forskellige patient- og borgerforløb og sammenhænge
kan anvende og begrunde metoder og beskrive standarder for kvalitetssikring og kvalitetsudvikling
Kompetencer
kan anvende sygeplejefaglige interventioner der støtte patient, borger og pårørende i at mestre den enkeltes livssituation i pleje, omsorg og behandling ved sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge
kan håndtere og påtage sig ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsudvikling
kan udvise ansvarlighed og holde sig fagligt ajour ud fra en forståelse for og identifikation af egne læreprocesser og udviklingsbehov

Prøvebeskrivelse

Semesterprøven på 4. semester er en intern, skriftlig og individuel prøve. Prøven er teoretisk og afspejler mål for læringsudbytte for hele semesteret svarende til 30 ECTS.

Prøven afholdes i slutningen af semesteret jf. prøveoversigten og opfyldelse af mødepligten i praktikken er en forudsætning for, at du kan gå til prøven.

Prøvespecifikke kriterier

Prøven skal afdække den viden og de færdigheder og kompetencer, du har tilegnet dig ved at arbejde med semestrets tematikker omhandlende klinisk lederskab i relation til patient- og borgerforløb (del a og b), sygeplejefaglige interventioner i akutte og komplekse samt rehabiliterende og palliative pleje og behandlingsforløb samt klinisk lederskab og sygepleje i praksis.

Det betyder, at du med afsæt i en række prøvespørgsmål skal:

- illustrere et tværprofessionelt og/eller tværsektorielt pleje- og behandlingsforløb for en patient/borger og forklare, hvordan ansvaret fordeler sig mellem sundhedsvæsenets forskellige instanser/ institutioner for dernæst kritisk at reflektere over, hvad dette kan betyde for den valgte patient/ borger
- forklare, hvordan du har anvendt klinisk lederskab og påtaget dig ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsudvikling i relation til et patient- og borgerforløb, for derefter at perspektivere, hvordan

dit samarbejde med forskellige fagprofessionelle i og på tværs af sektorerne kan bidrage til øget kvalitet i plejen og behandlingen

- forklare og begrunde med teori, hvilke sygeplejefaglige interventioner du har anvendt i relation til en udvalgt patient/borger i et akut -, komplekst -, rehabiliterende - og/eller palliativt forløb og efterfølgende reflektere over, hvordan du har støttet din patient/borger i at mestre sin livssituation ved at inddrage sygeplejefaglige værdier, teorier og metoder i din begrundelse

Prøvens form

Prøven er en 24 timers skriftlig prøve med afsæt i en række prøvespørgsmål. Prøvespørgsmålene hentes i WISEflow på prøvedagen jf. prøveoversigten. Med udgangspunkt i dine studieaktiviteter og din arbejdsportfolio skal du udarbejde en skriftlig besvarelse, som uploades som pdf-fil i WISEflow senest 24 timer efter.

Den skriftlige besvarelse udarbejdes efter tekniske retningslinjer for opgaveskrivning og må maksimalt fylde 15.400 tegn uden mellemrum eksklusiv forside, indholdsfortegnelse og referenceliste. Eventuelle illustrationer kan vedlægges og må maksimalt fylde to A4- sider. Besvarelsen skal udover videngrundlaget i semestret underbygges af mindst én aktuel og relevant forskningsartikel med tilhørende søgeprotokol.

Prøvens bedømmelse

Bedømmelsen sker på grundlag af din skriftlige besvarelse i forhold til mål for læringsudbytte for 4. semester. Bedømmelsen sker efter 7-trinsskalaen. Prøven er bestået, når du har opnået karakteren 02 eller derover. Beståede prøver kan ikke tages om. Bestås prøven ikke, indstilles du til omprøve jf. [Prøvere regler for Professionshøjskolen Absalon](#). Resultatet af bedømmelsen offentliggøres på WISEflow jf. prøveoversigten.